

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(2088)

75. posiedzenie
Komisji Środowiska
w dniu 15 marca 2011 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonego w Kijowie dnia 21 maja 2003 r. (druk senacki nr 1140, druki sejmowe nr 3836 i 3896).

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 34)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Zdzisław Pupa)

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Szkoda, że będziemy debatować bez Komisji Spraw Zagranicznych, która zbierze się dopiero później, po nas, bo w Komisji Spraw Zagranicznych były bardzo żywe dyskusje.

W porządku obrad mamy punkt: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonego w Kijowie dnia 21 maja 2003 r., druki sejmowe nr 3836 i 3896, druk senacki nr 1140.

Witam serdecznie na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Środowiska ministra z Ministerstwa Środowiska, pana Bernarda Błaszczyka, oraz pana Andrzeja Misztala, który reprezentuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

(Głos z sali: Jest pan dyrektor Zakrzewski.)

Jest pan dyrektor Zakrzewski, miło mi pana powitać. Jest także pan Mirosław Reszczyński. Tak, dobrze czytam?

(Głos z sali: Tak, pan legislator.)

Witam pana serdecznie i wszystkich obecnych gości.

Panie Ministrze, proszę uprzejmie o przedstawienie tematu omawianej dziś ustawy i o wprowadzenie państwa senatorów w sprawę protokołu sporządzonego 21 maja 2003 r.

Proszę uprzejmie, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska
Bernard Błaszczyk:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Celem mojej informacji jest przede wszystkim wskazanie, dlaczego jest potrzebna ratyfikacja Protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach... w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w 1991 r. Został on podpisany na V Ministerialnej Konferencji „Środowisko dla Europy” w Kijowie w maju 2003 r. Celem tego protokołu było przeniesienie przepisów dyrektywy w sprawie wpływu niektórych planów i programów na środowisko do instrumentu prawnego obowiązującego w całej zintegrowanej... na terenie Europy, czyli dla Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych i członków Unii Europejskiej. Do chwili obecnej ten protokół ratyfikowało dwadzieścia jeden krajów. Protokół wszedł w życie dnia 11 lipca 2010 r. Obowiązujące przepisy dotyczące

strategicznych ocen oddziaływania na środowisko stanowią przede wszystkim transpozycję ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa... W art. 46 i art. 47 ustawy wymienione są dokumenty, które wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Są to, po pierwsze, koncepcje przestrzennego zagospodarowania kraju, studia uwarunkowań, jak również kierunki zagospodarowania przestrzennego gmin; po drugie, polityki, strategie, plany lub programy w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, rybołówstwa; po trzecie, polityka, strategie, plany lub inne programy, których realizacja może spowodować wszczęcie na obszarach Natura 2000... i po czwarte, są to projekty dokumentów innych niż wymienione przeze mnie przed chwilą, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem opracowującym projekt dokumentu stwierdzi się, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko lub realizację postanowień.

Ratyfikacja protokołu nie pociągnie za sobą żadnych konieczności zmian przepisów prawa krajowego w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z zatwierdzeniem protokołu przez Unię Europejską ratyfikacja – chcę to podkreślić – ma charakter formalny i służy oświadczeniu woli państwa. Z uwagi na zbliżające się spotkanie stron konwencji z Espoo oraz stron protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, które odbędzie się w dniach 20–24 czerwca bieżącego roku, wskazane by było zakończenie ratyfikacji protokołu przed tym terminem.

Jeżeli chodzi o sprawy dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, to ja przykładowo wymienię tylko niektóre działania, które zostały przyjęte i są realizowane. Mam tu na myśli „Politykę energetyczną Polski do roku 2030”, „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich”, Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, zwiększenie możliwości retencyjnych, master plan dla transportu kolejowego do 2030 r., program budowy dróg krajowych do 2015 r. czy „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław”. To wszystko są te zadania, które byśmy mieli...

Chciałbym szanownym państwu senatorom i Wysokiej Komisji powiedzieć, że są ze mną również pan dyrektor Zakrzewski i przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych, pan dyrektor. Myślę, że ewentualnie mnie wspomogą w odpowiedziach na pytania, które państwo będą do nas mieli.

To by było na tyle, Panie Przewodniczący, jeśli chodzi o słowo wstępne. Pozostawiam się do dyspozycji państwa senatorów.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję uprzejmie.

Czy pan dyrektor Misztal chciałby coś dodać?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Andrzej Misztal.**

Nie, dziękuję, Panie Przewodniczący.

MSZ oczywiście całkowicie się identyfikuje z wnioskiem.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję uprzejmie.

Czy są uwagi senatorów do tej ustawy?

(Głos z sali: Tak.)

Proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Głos z sali: Byłbym zdziwiony.)

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Ministrze, bardzo niepokoi mnie jeden zapis, który – podejrzewam – jest umieszczony w konwencji, a na który zwrócił uwagę pan legislator w swojej opinii. W opinii jest napisane, że zapisy protokołu zawierają szczegółowe postanowienia dotyczące kolejnych etapów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dalej jest „strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planów”, trzy kropeczki, a następnie: ocena taka musi być przeprowadzona dla planów i programów, które są przygotowywane dla rolnictwa i leśnictwa. Jak ta konwencja będzie skutkowała dla planów urzędzenia lasu przygotowywanych dla nadleśnictw, dla terenów przygranicznych – dokumentów sporządzanych raz na dziesięć lat, które zatwierdza minister środowiska? Czy ta konwencja pociąga za sobą jakieś konsekwencje? Bo jest wprost zapisane, iż ocena taka musi być przeprowadzona dla planów i programów na przykład jeżeli chodzi o leśnictwo. Czy Ministerstwo Środowiska jest mi w stanie przedstawić, jak wygląda ta sprawa?

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska
Bernard Błaszczyk:**

Dyrektor Zakrzewski jest specjalistą w tej branży.

**Dyrektor Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko
w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
Ryszard Zakrzewski:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Tak jak powiedział pan minister, ten protokół umożliwia nam przeniesienie przepisów dyrektywy o ocenach strategicznych, które jako kraj członkowski jesteśmy zobowiązani stosować już od 20 lipca 2004 r., czyli praktycznie prawie od momentu wejścia do Unii Europejskiej. Ten protokół pozwala nam również na egzekwowanie od krajów pozaunijnych, a więc Ukrainy, Białorusi czy Federacji Rosyjskiej, przekazywania informacji o ich dokumentach programowych, strategiach, politykach, w tym także o dokumentach dotyczących spraw gospodarki leśnej. My, niezależnie od tego protokołu, przenosząc przepisy dyrektywy Unii Europejskiej oznaczonej numerem 42, która dotyczy wpływu pewnych planów i programów, jesteśmy zobligowani do tego, aby plany urządzania lasu

również poddawać tak zwanej ocenie strategicznej. I jeżeli taki plan urządzania lasu odnosi się do terenu przygranicznego, na przykład graniczącego z krajem unijnym, Słowacją czy Czechami, to jesteśmy zobowiązani poinformować ich, że taki plan jest opracowywany i będzie przyjmowany przez ministra środowiska. Jeżeli Słowacy czy Czesi uznają, że ten plan może wpłynąć na ich tereny leśne i ich zasady gospodarowania na terenach przygranicznych, to mogą uznać się za stronę narażoną i przystąpić do tego postępowania. Wtedy musimy im przesłać ten plan, prognozę do niego, a oni uruchamiają udział społeczeństwa. Mamy to niezależnie od procedury, nad którą się teraz pochylamy. Ten protokół zaś pozwala nam to samo wyegzekwować od Ukrainy, Białorusi i Federacji Rosyjskiej.

Nie wiem, czy...

(*Senator Wojciech Skurkiewicz: Rozumiem.*)

...wystarczająco wyjaśniłem.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Rozumiem, dziękuję bardzo... ale czy... To jeszcze bym dopytał, bo pojawił się wątek Białorusi.

Nie chcę być jakoś szczególnie marudny, ale jeżeli mówimy o problemie lasów, planów urządzania lasu – zresztą my jako komisja gościliśmy na terenie Białowieskiego Parku Narodowego, w bezpośrednim sąsiedztwie części białoruskiej... No, wiemy, jaka jest kondycja w naszej części lasów czy Puszczy Białowieskiej, a jaka jest po stronie białoruskiej. Znaczący, może ja bardziej wiem niż... Widać to lepiej na zdjęciach satelitarnych. I czy my na podstawie tej konwencji będziemy informowani na przykład o działaniach, jakie oni podejmują przy okazji tworzenia dokumentów, na których opiera się leśnictwo białoruskie? Pytam w kontekście na przykład walki z kornikiem itd., itd. Czy my mamy szansę na taką informację, czy też będzie to działało tylko w jedną stronę: my im udzielimy informacji, ale sami mniej będziemy wiedzieli, bo... Dlaczego poruszam akurat wątek białoruski? Bo przy okazji podejmowania pewnych działań w ramach walki z kornikiem drukarzem kluczowe jest wspólne działanie na pewnych obszarach, pewnych terenach. Prawda? Widać bardzo dokładnie, że działania są podejmowane po naszej stronie, ale nie są podejmowane po białoruskiej. U nas jest Puszcza Białowieska, która może być przykładem, wzorcem lasu pierwotnego, po stronie białoruskiej ona praktycznie nie istnieje, bo jest sam posusz i praktycznie nie podejmuje się żadnych działań. Wobec tego czy my też będziemy informowani na podstawie tej konwencji?

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Ja mam jeszcze pytanie dodatkowe: jakie są postępy w prowadzonych postępowaniach transgranicznych? Czy w ogóle jakieś są prowadzone, a jeśli tak, to jakie?

Dyrektor Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Ryszard Zakrzewski:

Przepraszam, może zacznę od drugiego pytania.

W tej chwili jest bardzo dużo postępowania transgranicznych. Do dwóch lat wstecz postępowania były prowadzone na takiej zasadzie, że Polska była stroną nara-

żoną, a inne kraje, szczególnie Republika Federalna Niemiec, były stroną pochodzenia. A więc występowała asymetria działań – oni realizowali więcej programów i inwestycji i nas informowali. Teraz na skutek większego rozwoju inwestycyjnego, środków unijnych itd. mamy możliwości inwestycyjne i zaczyna się tworzyć równowaga – obserwuję to, bo się tym zajmuję – między Polską a Niemcami, Polską a Czechami i Polską a Słowacją. To jest kilkanaście... mogę powiedzieć, że tylko z Republiką Federalną Niemiec jest ponad dwadzieścia postępowań, jest kilkanaście postępowań z Czechami, kilka postępowań ze Słowacją, z Białorusią zaś mamy postępowanie transgraniczne w sprawie budowy u nich elektrowni atomowej.

Odpowiadając zaś na pytanie pana senatora, powiem, że nawet jeżeli Białoruś nie przekaże nam informacji wstępnych dotyczących tego, że przygotowuje jakiś plan, program związany z gospodarką leśną czy inną gospodarką, to w trybie tego protokołu mamy prawo upomnieć się o to.

(Senator Wojciech Skurkiewicz: Mamy prawo żądać czy upomnieć się?)

Upomnieć się, mamy prawo upomnieć się. Jeżeli strona... No, nie zdarzyło się, przynajmniej w przeciągu ostatnich piętnastu lat, żeby – kiedy strona potencjalnie narażona upominała się o dostarczenie dokumentów, o poinformowanie, co się dzieje po drugiej stronie granicy – któryś z krajów, mówię o unijnych krajach, nie... lub wcześniej nie odpowiedział co najmniej informacją, wyjaśnieniem itd. Tak że mamy pewien mechanizm co najmniej uzyskiwania informacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję uprzejmie.

Czy są...

Proszę bardzo.

(Brak nagrania)

Senator Alicja Zając:

...W ogóle, generalnie?

**Dyrektor Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko
w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska**

Ryszard Zakrzewski:

Protokół do konwencji z Espoo, tak on się... protokół w sprawie strategicznej oceny do konwencji z Espoo podpisało trzydzieści kilka krajów, ale jest to formuła otwarta i inne kraje też mogą do tego przystąpić. Jest to protokół... Konwencja z Espoo jest dokumentem międzynarodowym obejmującym swoim zasięgiem nie tylko kraje unijne – to jest konwencja EKG ONZ. Ten protokół mogą podpisać kraje pozaunijne czy nawet pozaeuropejskie.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję serdecznie.

Czy są inne uwagi do tej ustawy? Nie ma.

Czy pan mecenas Reszczyński chce coś dopowiedzieć?
Proszę bardzo.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!
Biuro pragnie jedynie stwierdzić, że co do tej ustawy nie podnosi uwag o charakterze legislacyjnym. Dziękuję.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję.

Nie ma uwag. Wobec tego musimy przegłosować tę ustawę bez poprawek.
Kto jest za przyjęciem tej ustawy bez poprawek, zechce podnieść rękę. (12)
Jednogłośnie. Dziękuję.

Proponowałbym, aby sprawozdawcą Komisji Środowiska była pani senator
Alicja Zając.

(Senator Alicja Zając: Dziękuję bardzo.)

Czy jest sprzeciw? Nie ma.

Pani senator będzie sprawozdawcą ustawy.

(Senator Alicja Zając: Czy na tym posiedzeniu będzie pan obecny?)

(Głos z sali: A kiedy będzie posiedzenie?)

(Senator Alicja Zając: Trzydziestego, trzydziestego pierwszego.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Wyczerpaliśmy porządek siedemdziesiątego piątego posiedzenia.

Dziękuję serdecznie wszystkim za obecność i uwagę. Dziękuję uprzejmie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 50)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851